

BATI BALKANLAR VE TÜRKİYE'YE YÖNELİK YATAY DESTEK 2019-2022

UZMANLIK
KOORDINASYON MEKANİZMASI
— GENEL BAKIŞ

Adaletin tesis edilmesi
Ekonomik suç ile mücadele
Ayrımcılıkla mücadele ve hassas grupların
İfade ve basın özgürlüğü
Uzmanlık Koordinasyon Mekanizması

<http://horizontal-facility-eu.coe.int>

Bu proje Avrupa Birliği ve
Avrupa Konseyi tarafından
finanse edilmektedir

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Bu proje Avrupa Konseyi
tarafından yürütülmektedir

Batı Balkanlar ve Türkiye'ye Yönelik Yatay Destek (Yatay Destek II) 2019-2022, Uzmanlık Koordinasyon Mekanizmasını kapsayan bir programdır.

Yatay Destek II; Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova*, Karadağ, Kuzey Makedonya, Sırbistan ve Türkiye'nin, genişleme süreci çerçevesinde, Avrupa Konseyi standartları ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlama-larına yardımcı olunmasını amaçlayan Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi işbirliği girişiminin ikinci aşamasını oluşturmaktadır.

Söz konusu Destek; adaletin tesis edilmesi, ekonomik suç ile mücadele, ayrımcılıkla mücadele ve hassas grupların (LGBTİ bireyler, azınlıklar ve Romanlar dâhil) korunmasını içeren daha kapsamlı tematik alanlar ile, 2016 ve 2019 yılları arasında uygulanan ilk aşamanın sonuçlarını temel almaktadır.

Yatay Destek II, tamamlayıcı iki katmanlı bir yaklaşım sunarak ilgili yararlanıcıyı desteklemektedir:

- ▶ Avrupa standartları ile daha fazla uyum sağlanmasına yönelik teknik işbirliği ve
- ▶ Uzmanlık Koordinasyon Mekanizması (UKM) aracılığıyla, hukuki analiz ve ilgili destek taleplerine yönelik olarak duruma mahsus tavsiye ve uzmanlık sunulması.

* Bu ifade, statüye ilişkin görüşlere halel getirmez ve BM Güvenlik Konseyi'nin 1244 sayılı Kararı ve Uluslararası Adalet Divanının Kosova'nın Bağımsızlık Deklarasyonu hakkındaki Görüşü ile uyumludur.

UZMANLIK KOORDİNASYON MEKANİZMASI NEDİR?

Uzmanlık Koordinasyon Mekanizması (UKM), belirli taleplere yönelik olarak Avrupa Konseyi tarafından hukuki anlamda uzmanlık ve politika tavsiyesi sunulmasına yönelik bir araçtır. UKM, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi işbirliği programı olan Batı Balkanlar ve Türkiye'ye Yönelik Yatay Destek II'nin (bundan böyle Yatay Destek II olarak anılacaktır) bir parçasını oluşturmaktadır.

UKM'İN KAPSAMI NEDİR?

UKM, coğrafi olarak Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya, Sırbistan ve Türkiye'yi kapsamaktadır.

UKM'nin çalışma kapsamı, aşağıdaki alanlarda, mevzuat ve/veya politika belgelerinin Avrupa Konseyi standartları ile uyumunun değerlendirilmesi dâhil olmak üzere, yasama ve politika konularında uzman tavsiyesini içermektedir:

- ▶ adaletin tesis edilmesi,
- ▶ ekonomik suç ile mücadele,
- ▶ ayrımcılıkla mücadele ve hassas grupların korunması,
- ▶ ifade ve basın özgürlüğü,
- ▶ Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonunun (genellikle Venedik Komisyonu olarak bilinmektedir) yetki alanında bulunan anayasal konular.

KİMLER UKM KAPSAMINDA TALEPTE BULUNABİLİRLER?

— Bakanlar (ve diğer hükümet yetkilileri) veya ilgili Yararlanıcının meclis başkanı, UKM kapsamında uzman görüşü için talepte bulunabilirler.

— Ayrıca, özellikle Venedik Komisyonunun yetki alanına giren konularda, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi yapıları (örneğin; Genel Sekreter, Bakanlar Komitesi, Parlamenterler Meclisi ile Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi), UKM desteği için talepte bulunabilirler. Bunlara ilaveten, anayasa mahkemeleri, Venedik Komisyonu tarafından *amicus curiae* (mahkeme dostu) açıklaması talebinde bulunabilir.

TALEP NASIL HAZIRLANIR VE İŞLEME ALINIR?

— Talepler, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Marija Pejčinović Burić'e yazılı olarak mektup veya faks ile iletilebilir. Venedik Komisyonu uzmanlığına ilişkin talepler ise, doğrudan Venedik Komisyonu Başkanı Gianni Buquicchio'ya iletilebilir.

— Talep edilen uzmanlığın sunulmasını takiben, tercihen taleplerin, hakkında uzmanlık talep edilen mevzuatın veya politika belgesinin adı ve türü, uzmanlık talebinin veya mevzuat ya da politikaların değiştirilme gerekçeleri ile yeni mevzuatın veya politika belgelerinin kabul edilmesi (veya mevcut mevzuat ve politika belgelerinde yapılacak değişiklikler) için öngörülen süre de dâhil, mümkün olduğu kadar çok ayrıntı içermesi gerekmektedir.

— Alınan talepler, ilgili Avrupa Konseyi kurumları tarafından işleme alınacaktır. Avrupa Konseyi talep edilen uzmanlığın mümkün olan en kısa süre içerisinde sunulmasını amaçlamakla birlikte, kesin süre, talepte bulunan makamlara danışılarak belirlenmektedir.

TALEBİN KABUL EDİLMESİNE İLİŞKİN KRİTERLER NELERDİR?

- UKM talebi, aşağıdaki kriterlerin tamamını karşılamalıdır. Talep;
 - ▶ Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya, Sırbistan veya Türkiye'nin hükümet yetkilisi ya da meclis başkanı veya amicus curiae görüşü söz konusu olduğunda, anayasa mahkemesi tarafından sunulmalıdır (veya talebin Venedik Komisyonunun uzmanlığı ile ilgili olması durumunda, Avrupa Birliği veya Genel Sekreter, Bakanlar Komitesi, Parlamenterler Meclisi ya da Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi tarafından iletilebilir),
 - ▶ Avrupa Konseyinin uzmanlık alanına girmelidir,
 - ▶ Şu tematik alanlar kapsamında olmalıdır: adaletin tesis edilmesi, ekonomik suç ile mücadele, ayrımcılık ile mücadele ve hassas grupların korunması, ifade ve basın özgürlüğü, Venedik Komisyonunun yetki alanında bulunan anayasal konular,
 - ▶ Yatay Desteğin teknik işbirliği bileşeni kapsamında süregelen faaliyetlerinden herhangi birinin formatında olmamalıdır.

TALEP NEREYE İLETİLMELİDİR?

■ Talepler, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yazılı olarak mektup veya faks yoluyla iletilebilir.

- ▶ Marija Pejčinović Burić
Avrupa Konseyi Genel Sekreteri
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex, France – Faks: + 33 3 88 41 27 99
İnternet sitesi: www.coe.int/en/web/secretary-general/private-office

■ Venedik Komisyonu uzmanlığına ilişkin UKM talepleri ise, mektup, e-posta veya faks yoluyla Venedik Komisyonu Başkanına iletilebilir:

- ▶ Gianni Buquicchio
Venedik Komisyonu Başkanı
Council of Europe
67075 Strasbourg Cedex, France – Faks: +33 3 88 41 37 38
E-posta: venice@coe.int

UKM kapsamında sunulan desteklere ilişkin örnekler (2016- 2019)

- ▶ Arnavutluk Anayasa Mahkemesi, **Gayrimenkulün Değerlendirilmesi ve Gayrimenkulün Tazmin Sürecinin Sonlandırılması Kanunu ile ilgili olarak amicus curiae özeti** talep etmiştir. Özet, 14-15 Ekim 2016 tarihinde Venedik Komisyonu tarafından kabul edilmiş ve bu konuda kilit bir mevzuatın kabul edilerek uygulanmasının yolunu açmıştır.
- ▶ Nisan 2018’de, Bosna Hersek’te, İnsan Hakları ve Mülteciler Bakanlığının talebi üzerine, **işkence mağdurlarının haklarına ilişkin Kanun** ile ilgili olarak Avrupa Konseyinin hukuki uzmanlığına başvurulmuştur.
- ▶ Karadağ’da, taslak **Yabancılar Kanunu**’nun insan hakları ile ilgili hükümleri hakkında görüş verilmiştir. Şubat 2018’de kabul edilen Kanun ile, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına uygun olarak, göç hâlindeki kişilerin insan haklarını güvence altına alan hükümler ile güvenlik hükümleri arasında daha iyi bir denge sağlanmıştır.
- ▶ Kuzey Makedonya Çalışma ve Sosyal Politika Bakanlığı, **Ayrımcılığın Önlenmesi ve Ayrımcılığa Karşı Koruma Kanunu**’nun hazırlanması konusunda destek talebinde bulunmuştur. Venedik Komisyonu tarafından 16-17 Mart 2018 tarihli Genel Kurulunda kabul edilen görüşü (CDL-AD(2018)001) takiben, özellikle toplumsal cinsiyet kimliğini ayrımcılık gerekçesi olarak tanıyan Kanun Mart 2019’da kabul edilmiştir.
- ▶ Sırbistan’da, **yargı ile ilgili anayasa hükümlerinde** değişiklik yapılmasına ilişkin taslak çalışma için destek sunulmuştur. Haziran 2018’de Venedik Komisyonu görüşü (CDL-AD(2018)011) kabul edilmiş, bu görüş ile çok sayıda konunun ele alınması gündeme gelmiştir. Ekim 2018 tarihli Genel Kurulunda Venedik Komisyonu, Sırbistan hükümetinin gözden geçirilmiş Anayasa taslağında tavsiyelerini dikkate aldığını gözlemlemiştir.

DAHA FAZLA BİLGİ

<http://horizontal-facility-eu.coe.int>

[f jp.horizontal.facility](https://www.facebook.com/jp.horizontal.facility)

[@CoE_EU_HF](https://twitter.com/CoE_EU_HF)

İLETİŞİM

Yatay Destek Koordinasyon Ekibi (Horizontal Facility Co-ordination Team)

Office of the Directorate General of Programmes

Council of Europe

Avenue de l'Europe F-67075 Strasbourg Cedex, France

E-posta: Horizontal.Facility@coe.int

"Batı Balkanlar ve Türkiye'ye yönelik Yatay Destek 2019-2022" Yararlanıcı kurumların insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokrasi alanlarında reform gündemlerini uygulamalarına ve uygun olan durumlarda AB genişleme süreci çerçevesinde Avrupa standartlarına uymalarına olanak tanıyan Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin ortak bir girişimidir. Üç yıllık program Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ, Sırbistan, Türkiye ve Kosova'yı* kapsamakta olup Mayıs 2019 itibarıyla Avrupa Konseyi tarafından uygulanmaktadır.

**Bu ifade, statüye ilişkin görüşlere hâle getirmez ve BM Güvenlik Konseyi'nin 1244 sayılı Kararı ve Uluslararası Adalet Divanının Kosova'nın Bağımsızlık Deklarasyonu hakkındaki Görüşü ile uyumludur.*

PREMS 177319 – Photos: Shutterstock

TUR

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği'nin tüm üyeleri dahil olmak üzere, 47 üye ülkeden oluşmaktadır. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.

www.coe.int

Avrupa Birliği üye ülkeleri bilgi, kaynak ve gelecekle ilgili birleştirmeye karar vermiştir. Bu ülkeler, birlikte, kültürel çeşitlilik, hoşgörü ve bireysel özgürlükleri korurken, istikrar, demokrasi ve sürdürülebilir kalkınma bölgesi oluşturmuşlardır. Avrupa Birliği, bu kazanımlarını ve değerlerini sınırları ötesindeki ülkeler ve insanlarla da paylaşmaya kararlıdır.

www.europa.eu

Bu proje Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından finanse edilmektedir

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Bu proje Avrupa Konseyi tarafından yürütülmektedir